

Ogólny opis charakteru i ryzyka instrumentów finansowych

Rodzaje instrumentów finansowych

Instrumenty rynku pieniężnego

Instrumenty rynku pieniężnego to najmniej ryzykowne instrumenty finansowe. Charakteryzują się niską rentownością, dużą płynnością oraz krótkim terminem trwania (do 1 roku). Do instrumentów rynku pieniężnego zaliczają się rachunki oszczędnościowe, lokaty bankowe, bony komercyjne, bony pieniężne, bony skarbowe.

Obligacje

Obligacja jest instrumentem finansowym, w którym emitent (sprzedający) stwierdza, że jest dłużnikiem wobec właściciela (nabywcy) obligacji, będącego jednocześnie wierzycielem, i w którym emitent zobowiązuje się wobec nabywcy obligacji do zapłacenia w określonym czasie i na określonych warunkach, pewnej kwoty pieniężnej wynikającej z ustalonego oprocentowania obligacji oraz zwrotu początkowej kwoty długu. Obligacje mogą być imienne lub na okaziciela, o stałym lub zmiennym oprocentowaniu albo zerokuponowe (kupowane są z pewnym z góry ustalonym dyskontem). Mogą być sprzedawane zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Emitentem obligacji może być zarówno państwo reprezentowane przez Skarb Państwa, jak również inne instytucje, m.in. banki, podmioty gospodarcze posiadające osobowość prawną, gminy i samorządy lokalne.

Akcje

Emitentem akcji może być wyłącznie spółka akcyjna. Akcje są instrumentami udziałowymi. Oznacza to, że posiadacz akcji jest jednocześnie współwłaścicielem części majątku spółki akcyjnej. Akcje mogą być imienne lub na okaziciela, zwykłe lub uprzywilejowane. Akcje w porównaniu z obligacjami dają ich posiadaczowi możliwość znacznie większych zarobków, ale również i strat. W przypadku rozwoju negatywnego scenariusza polegającego np. na wyprzedaniu akcji danej spółki spowodowanej publikowanymi przez nią złymi informacjami np. poniesionymi stratami, każdy inwestor powinien liczyć się z możliwością straty zainwestowanego kapitału, włącznie z całkowitą jego utratą np. w przypadku upadłości spółki i braku środków do zaspokojenia wierzycieli.

Instrumenty pochodne

Instrument pochodny jest to kontrakt, którego wartość zależy od wartości innego instrumentu, zwanego instrumentem bazowym. Instrumenty pochodne mogą być oparte na różnych instrumentach bazowych: akcjach, obligacjach, wartościach indeksów giełdowych, kursach walut. Na polskim rynku kapitałowym dostępne są 3 typy instrumentów pochodnych: kontrakty terminowe, warranty oraz opcje.

Opis ryzyka inwestycyjnego

Ryzyko rynkowe – ryzyko zmiany cen na rynku akcji (systematyczne) - odzwierciedla wpływ czynników politycznych, prawnych (np. zmiany podatkowe), gospodarczych (np. stopy procentowe, koniunktura gospodarcza) na trendy na całym rynku. Ryzyka rynkowego nie można ograniczyć, ponieważ dotyczy ono w takim samym stopniu wszystkich notowanych na rynku papierów wartościowych.

Ryzyko zmiany cen poszczególnych akcji (specyficzne) - jest związane z inwestycją w walor konkretnej spółki (np. ryzyko utraty kontraktu, czy ryzyko związane ze zmianą prawa regulującego funkcjonowanie konkretnej branży). Ryzyko możliwe do ograniczenia poprzez dywersyfikację lokat w akcje spółek z wielu branż, prowadzących działalność na różną skalę i w ramach różnych modeli biznesowych.

Ryzyko płynności - obrót akcjami mniejszych spółek może być ograniczony ze względu na mniejszą kapitalizację oraz niewielką liczbę akcji w obrocie. Szybkie upłynnienie wszystkich składników portfela w przypadku dekonunktury na rynku akcji może być utrudnione.

Ryzyko zmiany stóp procentowych - polega na wrażliwości zmiany wartości portfela na zmiany stóp procentowych. Wzrost rynkowych stóp procentowych prowadzi do spadku cen dłużnych papierów wartościowych o stałej stopie procentowej. Z kolei spadek stóp procentowych przekłada się na wzrosty cen papierów dłużnych o stałym oprocentowaniu. Skala wzrostu lub spadku cen zależy od terminu wykupu obligacji i jest tym większa im ten termin jest dłuższy.

Ryzyko krótkoterminowych zmian cen rynkowych obligacji - ceny mogą ulegać wahaniom ze względu na ograniczoną płynność rynku, w efekcie zmian cen zagranicznych papierów skarbowych za granicą czy wydarzeń zmieniających postrzeganie przez inwestorów ryzyka politycznego w kraju lub za granicą, a także innych krótkookresowych czynników jak np. sytuacja na rynku pieniężnym.

Ryzyko emitenta - związane jest z czasową lub trwałą utratą przez emitentów zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań. Pogorszenie się kondycji finansowej emitenta ma wpływ na spadek cen papierów dłużnych wyemitowanych przez ten podmiot.

Ryzyko makroekonomiczne - zmiany poszczególnych parametrów ekonomicznych mogą negatywnie wpływać na poziom stóp procentowych, koniunkturę giełdową oraz sytuację ekonomiczną podmiotów gospodarczych a tym samym na ceny akcji i papierów dłużnych.

Ryzyko polityczne - zmiany poszczególnych aktów prawnych mogą wpływać sytuację ekonomiczną podmiotów gospodarczych a tym samym na ceny akcji i papierów dłużnych, oraz na dochód z inwestycji finansowych.

Ryzyko walutowe - ryzyko utrzymywania oszczędności w walutach obcych, ryzyko wahań kursów walut.

Fortis Private Investments Polska S.A.

ul. Fredry 8
00-097 Warszawa
telefon: +48 (0)22 566 98 00
faks: +48 (0)22 566 98 10
e-mail: info@fpip.pl

www.fpip.pl